

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ужгородський національний університет

Л. М. Дорофєєва

**РЕФОРМУВАННЯ МИТНИХ
ОРГАНІВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Монографія

Ужгород
2017

Рекомендовано до друку Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 14 від 13 грудня 2016 року)

Рецензенти:

Є. В. Додін – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ю. Д. Кунєв – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та митного права Університету митної справи та фінансів;

Я. В. Лазур – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Ужгородського національного університету.

Дорофєєва Л. М.

Д 69 Реформування митних органів України в умовах євроінтеграції: монографія / Л. М. Дорофєєва. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 444 с.

ISBN 978-966-916-509-1

В монографічному дослідженні проаналізовано етапи створення, формування та історичного розвитку митних органів Європи і України, а також форми функціонування від моменту їх виникнення до сучасного періоду. Вивчено досвід організації діяльності сучасних митних адміністрацій усіх країн-членів Євросоюзу, систематизовано світові моделі їх побудови. Піддано критичному аналізу структурно-функціональні зміни вітчизняних митниць, трансформаційні процеси перебування системи управління митними органами. Акцентовано увагу на необхідності імплементації міжнародних стандартів діяльності митних служб, у тому числі програм впровадження принципів добросесної поведінки персоналу. На основі теоретичних розробок запропоновано ряд змін до законодавства з питань державної митної справи, які мають позитивно вплинути не лише на якість та ефективність здійснення контрольних операцій, але й на стан організаційного забезпечення протидії контрабанді та митним правопорушенням. Наголошено на відсутності єдиного бачення напрямків подальшого реформування українських митних органів та необхідності підготовки сучасної Концепції їх розвитку з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик європейських митних адміністрацій.

Монографічне видання розраховане для працівників митних та контролюючих органів, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, науковців, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів.

УДК 342.951:336.27.07-024.37

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	
ГЕНЕЗИС ТА ІСТОРИЧНІ ФОРМИ	
ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ	11
1.1. Історія створення та розвитку митних органів Європи ..	11
1.2. Історія виникнення та діяльності митних органів України	51
1.2.1. Період зародження митної справи на українських землях (V ст. до н. е. – VIII ст. н. е.)	62
1.2.2. Період Київської Русі (XI – середина XIII ст.)	64
1.2.3. Монголо-татарський період (середина XIII – середина XIV ст.)	76
1.2.4. Литовський період (середина XIV – середина XVI ст.)	79
1.2.5. Період Гетьманщини та Запорізької Січі (XVI ст. – перша половина XVIII ст.)	83
1.2.6. Період входження українських земель до Російської імперії (середина XVIII ст. – початок XX ст.)	90
1.2.7. Митна справа за часів українських національних режимів 1917–1918 років	107
1.2.8. Митна справа в Україні у радянську добу (1919–1991 рр.)	112
РОЗДІЛ 2	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ МИТНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ: ДОСВІД КРАЇН – ЧЛЕНІВ ЄВРОСОЮЗУ	131
2.1. Світові моделі побудови митних органів	131
2.2. Митна адміністрація Австрії	149
2.3. Митна адміністрація Бельгії	152
2.4. Митна адміністрація Болгарії	156

2.5.	Митна адміністрація Великої Британії	161
2.6.	Митна адміністрація Греції	166
2.7.	Митна адміністрація Данії	170
2.8.	Митна адміністрація Естонії	177
2.10.	Митна адміністрація Іспанії	192
2.11.	Митна адміністрація Італії	197
2.12.	Митна адміністрація Республіки Кіпр	204
2.13.	Митна адміністрація Латвії	209
2.14.	Митна адміністрація Литви	216
2.15.	Митна адміністрація Люксембургу	221
2.16.	Митна адміністрація Мальти	225
2.17.	Митна адміністрація Нідерландів	229
2.18.	Митна адміністрація Німеччини	233
2.19.	Митна адміністрація Польщі	239
2.20.	Митна служба Португалії	246
2.21.	Митна адміністрація Румунії	253
2.22.	Митна адміністрація Словаччини	261
2.23.	Митна адміністрація Словенії	269
2.24.	Митна адміністрація Угорщини	273
2.25.	Митна адміністрація Фінляндії	281
2.26.	Митна адміністрація Франції	287
2.27.	Митна адміністрація Хорватії	293
2.28.	Митна адміністрація Чеської Республіки	296
2.29.	Митна адміністрація Швеції	304
2.30.	Система митних органів Євросоюзу та їх класифікація	310

РОЗДІЛ 3

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ 315

3.1.	Структурно-функціональні зміни вітчизняних митних органів у період 1991–2012 років	315
------	---	-----

	Зміст
3.2. Трансформація митної служби у період 2012–2016 років	334
3.3. Впровадження принципів добросовісності в діяльність митних органів	353
РОЗДІЛ 4	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ	
ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	373
4.1. Імплементация міжнародних стандартів діяльності митних служб	373
4.2. Правове та організаційне забезпечення протидії контрабанді та митним правопорушенням	408
ПІСЛЯМОВА	439